

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Dr. Hupka Ödön. Az immár második éve változatlan heveséggel dühöngő világháború, mely telhetetlen Molochként napról-napra ezerszámra szedi áldozatait a titáni küzdelmet vivó ellenfelek legjobbjainak soraiból, az Orsz. SZÉCHENYI könyvtár kised gárdáját sem kímélte meg. Legmélyebb fájdalmunkra egyik legfiatalabb, nekünk örökre felejthetetlen tisztviselőtársunk, a szorgalomnak és kötelességteljesítésnek mintaképe, DR. HUPKA ÖDÖN gyakornok, a m. kir. miskolci 10. honvédgyalozezred zászlósa, Galiciában a Kalnikow helységtől délre eső magaslaton, 1915. május 28-án, élete 30. évében, a munkás férfikor küszöbén, királyunkért, hazánkért és kulturánkért hősi halált halt. Holttestét küzdő társai a Kalnikow-Schosstól délre Zagrebba felé vezető út mellett ujonnan épült templom nyugoti oldalán temették el. — Megdicsőült kartársunk 1885. december 13-án született Tállyán, Zemplén megyében. Középiskoláit Kassán és Egerben, egyetemi tanulmányait 1907—1910. Budapesten végezte és 1911. december 22-én bölcsészeti doktori oklevelet szerzett. Intézetünk kötelékébe 1912. június 12-én lépett s itt törekvő szorgalmával fölötteseinek legnagyobb megelégedését, kedves jellemével társainak meleg szeretetét, szolgálatra-kész előzékenységgel pedig a könyvtárt látogatók igaz megbecsülését vívta ki magának. Tudományos munkálkodásának legfőbb terméke *Seneca száműzése*, Budapest, 1911. c. doktori értekezése, melynek első három fejezete az Egyetemes Philologiai Közönyben is megjelent. Lefordította és fenkölt erkölcsi fel-fogásra valló bevezetéssel látta el GOOD PÁL: *Erkölc és erő* c. művét (Budapest 1908), melyből alig egy lusztrum alatt 2. kiadást is kellett rendeznie. (U. o. 1913.) Sajnos, a kérlelhetetlen sors, mely kedvelt SENECÁJA szavaival élve, épen a legderékabbakra szeret lesujtani (Polyb. XXII. c.), derékon törve munkás életét, örökre megakadályozta e szépen indult tudományos pálya betetőzését. Áldásos emlékét kegyelettel őrizzük. SP.

Személyi változások a M. N. Múzeum könyvtárában. Az 1915. év elején dr. BEVILAQUA Béla segédőr nyugdíjaztatván, helyébe dr. RÉDEY Tivadar fizetéstelen segédőrt nevezte ki a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr. Dr. BÁTKY Zsigmond és dr. VÉRTESY Jenő örök igazgatóórré, dr. BAJZA József segédőr órré lépett elő, MUNKÁCSI Mihály, dr. SIKABONYI Antal és dr. TÓTH Zoltán gyakornokok pedig fizetéstelen segédórré nevezettek ki.

Könyvtáraink személyzete és a háború. Mint a hozzánk beérkezett adatokból kiderül, az 1915. évi július hó 1-éig főbb könyvtáraink hadbavonult személyzeténél a következő újabb változások történtek:

1. Az *Országos Széchényi Könyvtár* már eddig hadban állott három tiszt-

viselője közül dr. HUPKA Ödön zászlós az északi harctéren hősi halált halt. — A népfőlkeldői pótbemutató szemléken dr. MADARASY Lászlós és MUNKÁCSI Mihály bizonyultak katonai szolgálatra alkalmasaknak, de ideiglenesen felmentettek. A szolgák közül Kovács András vált be, aki augusztus 15-én bevonult.

2. *A budapesti kir. magy. tudományegyetem könyvtára* tisztviselői sorából újabban bevonultak: dr. PASTEINER Iván könyvtártiszt, aki a cs. és kir. 9. lovas-tüzérezsztályban hadapródjelölt őrmesterré lépett elő s a félév végén még Komáromban volt; dr. FITZ József segédtiszt, aki tüzérhadapródőrmesterré lett s a harcterre ment; dr. SZEMESS Miklós gyakornok, aki tüzérönkéntes szakaszvezetővé lépett elő; GRÓSZ Géza kisegítő tiszt, aki hadapródőrmester. SIMONFI János gyakornok számvivő tizedesé lépett elő. DEKARTZY Károly szolga az északi harctéren megsebesült és itthon lábadozó.¹

3. *A kir. József-műegyetem könyvtára* tisztviselői közül KLEIN Rezső könyvtári őrnök, aki az I. Landwehr-ezred kötelékében mint kadétőrmester június elején az északi harcterre került s részt vett Lemberg ostrománál, június 29-én a Sokolow és Kamionka-Strumilova közti csatában mellővést kapott s a következő nap belehalt sérülésébe a kladnozozi kórházban. Áldás poraira. — CSUTKA Jenő, könyvtári őrnök a 2. sz. vártüzéreknel hadapródjelöltté lépett elő s a déli harcterre került. — A szolgák közül GYURCSIK István Przemysl elestével tünt el, STAUB Ferenc pedig még 1914. októberében orosz fogságba került Szibériába ahonnan legutoljára karácsonykor adott életjelt magáról.

4. *Az országos képviselőház könyvtára* tisztviselői sorából dr. NAGY Sándor segédkönyvtárnok, a 10. honvédegyalozezred zászlósa f. é. május hó elején Galiciában hősi halált halt. Emlékét kegyelettel őrizzük. — Dr. PLECHL Béla könyvtárnok, a honvédelmi miniszteriumba van beosztva szolgálattételre, mint-hogy hadi szolgálatra alkalmatlannak nyilvánították. Dr. NAGY Miklós és dr. PANKA Károly segédkönyvtárnokok most vannak kiképzés alatt s előbbi a 29. honvédegyalozezrednél, utóbbi a 4. train divíziónál szolgál mint önkéntes.

5. *A m. kir. központi statisztikai hivatal könyvtára* alkalmazottai sorából ez év folyamán vonult be SZATMÁRI Gábor statisztikai tiszt, akit április hó folyamán a katonai szolgálat alól fölmentettek; MÓRA István díjnok pedig, aki még 1914-ben vonult hadba, hozzátartozói állítása szerint, orosz fogságba került.

6. *A kolozsvári Ferencz József tudományegyetem könyvtára* tavaly bevonult alkalmazottai sorából, mint fájó részvéttel értesülünk, BORBÉLY György gyakornok, önkéntes kadét, a szerb hadjáratban szerzett betegségben december hó folyamán jobblétre szenderült. Béke hamvaira. — BALOGH Ignác gyakornok tartalékos zászlós a háború folyamán hadnaggyá lépett elő és II. o. ezüst vitézségi érmet nyert; URSZ Miklós kisegítő szolga, közlegényből örvezetővé lépett elő. SIMON Mihály tartalékos őrmester, rendes, PÁL György és BÁZSA Márton ideiglenes szolgák sorsáról hosszú idő óta nincs hír. — Az 1915. márc. 15-én bevonult dr. PUSKÁS Endre könyvtári segédtiszt és IZSÓ Lajos gyakornok, önkéntesek, őrmesterré léptek elő. Katonai szolgálatban állanak továbbá a

¹ Multkori kimutatásunkba két sajtóhiba csúszott be. PANKI h. olv. PATAKI és GÜCS h. olv. Szócs.

multkori jelentésükben felsoroltakon kívül FLUERÁS János és KERRÉSZ Mihály szolgák, kilencen pedig behívójukat várják.

7. *A pozsonyi m. kir. Erzsébet tudományegyetem könyvtára* személyzetében az 1915. év első felében nem állott be változás. Mint a kolozsvári egyetemi könyvtár igazgatójának kimutatásából igaz részvétellel látjuk, a dr. PERSIÁN Kálmán könyvtártiszt halálára vonatkozó magánértesülés hivatalosan is megerősített szomorú bizonyosságra emelkedett. Hősi kartársunk a halicsi csatában esett el, csapatát rohanra vezetve. Dicső emlékét örök kegyelettel ápoljuk.

8. *A budapesti városi nyilvános könyvtár* tisztviselői sorából ujabban bevonultak: dr. MADZSAR József főkönyvtáros június 14-én mint segédorvos, a népfőlkelői bemutató szemlén bevált dr. BENZE Adolf ideiglenes hivatalnok, január 16-án mint önkéntes népfőlkelő. VÖRÖS János hivatalszolga, az intézet kapusa, aki szintén bevált a pótló sorozáson, március 16-án kezdte meg katonai szolgálatát. A háború kezdetén bevonult szolgák közül PEINITS György még november 27-én hősi halált lelt a szerb harctéren. — Bizonytalan időre fölmentést nyert dr. DIENES László könyvtáros és KŐHALMI Béla könyvtártiszt.

9. *A szegedi Somogyi-könyvtár* személyzetében változás nem állott be.

Összegezve a háború első évéről nyert adatainkat, kiderül, hogy a szóban forgó kilenc jelentősebb intézetünk személyzetéből hadbavonult 68; kitüntetésben (II. oszt. vitézségi ezüst érem) részesült 2; hősi halált halt 6; megsebesült 11; fogságba került 4; eltűnt 1; fölmentést nyert 5 egyén.

A budapesti királyi magyar tudományegyetem könyvtárának 1912. és 1913. évi állapotáról szóló jelentésből a következőket közöljük:

Az egyetemi könyvtár új építkezésekkel kapcsolatos végleges elhelyezésének kérdése ezidőszertig még nem nyervén megoldást, a lefolyt két évben a könyvtári helyiségek szűk volta által okozott bajoknak ideiglenes s az adott viszonyok közt lehetséges orvoslása volt a könyvtár legfőbb törekvése.

Legnehezebb feladat a mindegyre szaporodó könyvanyag elhelyezése. Mint már az 1910/11. évi jelentés említette,¹ a könyvtári I. ór kiköltözés iránti kérelmet adott be. A kérelemnek 5169/1913. vkm. sz. a. hely adatott s ez alkalommal lakása könyvtermek céljaira foglaltatott le. A helyiségek megfelelő átalakítása és berendezése 1914. év nyarán fog megtörténni s így 1—2 évre némi helyet nyernek. Megjegyzendő azonban, hogy az őri lakásokból alakított könyvtermek berendezése fából készülvén, rendkívüli módon fokozódik a könyvtár tűzveszélyessége.

A hivatali helyiségek és belső dolgozószoba szűk voltán célirányosabb beosztás és a sötét előszobának kellő (villamos) megvilágítással olvasószobává történt átalakítása által némileg enyhítettek.

Az olvasóterem túlszűfolttsága nyomán keletkezett s a diákság köréből felhangzó kívánalmaknak óhajtottak eleget tenni az olvasóterem nyitvatartási idejének meghosszabbításával. (Eddig d. e. 9—12-ig és d. u. 3—8-ig volt, most d. e. 9-től este 8-ig van nyitva.) 1912 szeptember 1-től kezdődőleg e célra egy napidíjas őrnök, valamint két napibéres szolgálata alkalmazását s a ruha-

¹ V. ö. Magyar Könyvszemle 1912. évf. 191 l.

tárosok pótvavadalmazását engedélyezte a minisztérium. A meghosszabbított nyitvatartási idő bevált s a déli órákban (12—3 közt), különösen a téli hónapokban éppannyi az olvasó, mint a napnak többi szakában. Az egyetemi könyvtár olvasótermének tehermentesítése végett a jog- és államtudományi kar hallgatói számára tankönyvekkel bőven ellátott olvasószobák rendezettek be az egyetem közelében, amelyeket azonban látogatók hiánya miatt egyévi működés után be kellett szüntetni.

Nagy nehézségeket okozott a lefolyt két esztendőben a betegségek és tartós szabadságok okozta tisztviselőhiány, ami legérezhetőbbé vált az 1913. év utolsó harmadában, amikor a KUDORA Károly és DEDEK Crescens Lajos könyvtárőrök távozásával megüresedett állásokra az új kinevezések még nem történtek meg. Ily körülmények közt csak a legnagyobb erőfeszítéssel voltak képesek a megfogyott személyzettel a könyvtári folyómunkát lebonyolítani.

A segédkönyvtár — amely a belső olvasószobában elhelyezve a legfontosabb tudományos segédkönyveket, lexikonokat, szótárakat és bibliográfiákat foglalja magában — a tudományosság legújabb igényeinek megfelelően kiegészítették és újra rendezték. Címjegyzékét 1912-ben külön füzetben nyomatták ki.

Az egyetemi könyvtár érdemes levéltárosának, DEDEK Crescens Lajos könyvtárőrnek távozásával a levéltár, kéziratár és ritkaságok őrzésével és kezelésével dr. HÓMAN Bálint könyvtártsízt bízott meg.

A tudományos irodalom hatalmas fellendülése következtében a könyvtárak könyvanyaga oly mértékben szaporodik, hogy a könyvtárak használata a speciális kutatás részére, egyes kisebb szakok önálló bibliográfiai feldolgozása nélkül, igen nehezkessé vált. Szükséges tehát, hogy az egyetemi könyvtár anyaga is ily speciál-bibliográfiaiban feldolgoztassék. Első kísérletképen a magyar főiskolai oktatás (egyetem, műegyetem, jogakadémiák) irodalmát állította össze dr. PASTEINER Iván könyvtártsízt. Legközelebb az egyetemi könyvtár szótáranyaga kerül ily bibliográfiai feldolgozás alá.

Az 1913-ik év folyamán 29 láda könyvet küldtek a kolozsvári egyetemi könyvtárnak s ezzel végleg elintéztetett a budapesti és kolozsvári egyetemek másodpéldányainak csereügye. A Kolozsvárról kapott másodpéldányok feldolgozás alatt állanak. E csere megtörténte után az Országos Levéltárnak és a fribourgi egyetem «Hungaria» magyar diákegyletének engedték át az általuk kért másodpéldányokat.

Az egyetemi könyvtár személyzeti ügyeiben következő változások történtek: Dr. FERENCZI Zoltán könyvtárigazgatót Ő cs. és apostoli királyi Felsége 1913 április 7-én jelen minőségében, de az ötödéves korpótlékra való további igény nélkül (51.622/1913. vkm. sz. a.) az V. fizetési osztályba legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. KUDORA Károly könyvtári I. ör 1913 szept. 1-én 3 hónapi szabadságot kapott s ennek letelte után végleges nyugalombahelyezés iránti kérelmet adott be. DEDEK Crescens Lajos könyvtárőrnek Ő cs. és apost. királyi Felségének 1913 június hó 18-án kelt legmagasabb elhatározásával esztergomi főgyházmegyei káptalani kanonokság adományoztatván, a könyvtártól megvált. Dr. BARBUL Jenő könyvtártsízt 1912 február hó 13-án jelen

minőségében a VIII. fiz. osztályba neveztetett ki. Dr. WALDBAUER Ilona fizetés-telen kiségitőtiszt 1912 augusztus hó 15-én fizetés-telen könyvtártisztté nevez-tetett ki. Dr. BENEDEK Róza, az egyetemi könyvtárhoz szolgálat-tételre berendelt felsőbb leányiskolai tanárnő 1912 július 4-ikével a győri áll. felsőbb leány-iskolához tanárrá neveztetvén ki, a könyvtártól megvált. PLATZ Helén napi-díjas írógépkezelőnő 11 évi szolgálat után 1912 március hó 1-vel a XI. fizetési osztályba írógépkezelőnővé neveztetett ki. Az ő kinevezésével megüresedett napidíjasi állásra SZEMESS Miklós szigorlójogász, az olvasóterem meghosszabbít-tott nyitvatartásának elrendelésével kapcsolatban engedélyezett újabb napidíjasi állásra pedig BALLUN Géza nyert alkalmaztatást.

A könyvtár bevételei és kiadásai 1912-ben 40.859'44 K-ra, 1913-ban 40.564'20 K-ra rúgtak. Ehhez járulnak még az egyetemi gazdasági hivatal által fedezett dologi kiadások, melyek összege 1912-ben 16.571'48 K-t, 1913-ban pedig 16.636'09 K-t tett s a személyi járandóságok, melyek 1912-ben 75.294'59 K-ra, 1913-ban 80.177'28 K-ra rúgtak. A könyvállomány gyarapo-dása az 1912. évben 6072 kötet, az 1913. évben 6677 kötet volt. Ebből vétel 2435, illetve 2969 kötet, a többi ajándék. Az 1913 év december 31-iki összes könyvállomány 498.730 kötet volt.

A forgalom az előző évekéhez képest bizonyos emelkedést mutat. Külö-nösen áll ez a folyóirati dolgozószobára, amelyet az olvasóterem szűk volta miatt fokozottabb mértékben kellett a nagyközönség rendelkezésére bocsátani. A nagy olvasóterem forgalma — bővítés nem történvén — természet-szerűen ugyanazon keretek közt mozog 4—5 év óta. A kölcsönzés szintén az eddigie-hz hasonló arányokat mutat.

A nagy olvasóteremben 1912-ben 3289 olvasó 75.253 esetben 85.165 kötetet, 1913-ban pedig 3862 olvasó 93.263 esetben 100.026 kötetet használt. A tanári dolgozó- és folyóirati olvasószobában 1912-ben 3433 egyén 7516 művet, 1913-ban pedig 4556 egyén 9580 művet olvasott. A könyvkölcsönzési osztály forgalma volt 1912-ben 20.508 kötet, 8391 térítvényre s 1913-ban 19.429 kötet, 3342 térítvény alapján. A levél- és kéziratári osztályban 1912-ben 242 kutató 655 darabot használt, amiből 27 drb külföldről kölcsönöz-tetett ki, míg 1913-ban 286 kutató 4651 darabot használt, közte 781 db külföldit.

Hajnóczy és a «Pol.-Kirchl. Manch Hermaeon.» A két név FÁY András nyomán került egymás mellé, aki BALLAGI Géza példányára rájegyez-te, hogy «fővesztett HAJNÓCZY ennek a szerzője.»¹ BALLAGINAK föltűnt, hogy FRANKÓI a MARTINOVICS-összeesküvésről szóló munkájában a Manch Her-maeont nem említi HAJNÓCZY művei közt. Kételkedik FÁY állításában és föl-veti a kérdést, («anélkül, hogy el is akarnók — úgymond — dönteni»), vajjon «nem tévesztette-e össze FÁY a «a fővesztett» HAJNÓCZY Józsefet az ugyanebben a korban élt HAJNÓCZY József kiskéri (bácsmegyei) evangélikus pappal...»

Ennek a sejtésnek nagyon valószínűleg igaza van. A fővesztett HAJNÓCZY

¹ BALLAGI Géza: A politikai irodalom Magyarországon 1825-ig. 398—405-ig ismerteti a szerzőség kérdését és a mű tartalmát.

aligha szerzője az említett munkának, mint erre egyik bizalmas barátjának, bizonyos SEBESTYÉNNEK Vukovárról 1790. aug. 1-én hozzá intézett leveléből következtetni lehet.¹ A levél idevágó része így szól:

«... Olvastam a Manch Hermäont. Nagyon à la *Helvetius* stilussa vagyon ezen becsületes embernek, vallyon nem: W. Posenio? Nemes érzésekkel, egyenes lélekkel és éppen ily dolgokhoz metszett pennával ír. A mérés dolgát különös elmésséggel meg-járja; az emberi nemzetnek szeretője; és valóban igaz-szive vagyon, noha nagy enthusiasta; de amint maga is meg-vallja, az emberek közönségebb módi elméjekhez kelletrvén magát alkalmaztatni s mivel a jobb mód talán sokaknál csak ástást okozott volna, ököl ellen ököllel, enthusiasmus ellen enthusiasmusall kellettet volna nékie hartolni...»

Hajnóczy 1790. jan. 28-áig alispán Szerémben s május elején távozik Vukovárról.² II. József híres, pátenseit visszavonó rendeletének kibocsátása idején — 1790. jan. 28. — a Manch Hermäon már félig készen volt, mint ez a szerző szavaiból kivethető.³ Ha HAJNÓCZY a szerző, akkor ezt a művét Vukovárot kellett volna írnia s ez esetben hihetetlen, hogy SEBESTYÉN barátja ne tudott volna a készülődélbe levő munkáról. Hiszen igen bizalmas viszonyban volt vele. Mint levelében tovább megjegyzi, ő zárta le a lakást és csomagolta össze HAJNÓCZY ott hagyott iratait is, hogy el ne kallódjanak.

Hajnóczy szerzősége tehát körülbelül kizártnak vehető.⁴

MOLNÁR IMRE.

Magyar írók élete és munkái. A M. Tud. Akadémia elhatározta, hogy a «Magyar írók élete és munkái» című nagyszabású életrajzi vállalatot, melyet az Akadémia megbízásából néhai SZINNYEI József nemzeti múzeumi igazgató készített s melynek megjelenése egy negyed századot vett igénybe, tovább folytatja s a folytatás elkészítésével dr. GULYÁS Pál egyetemi magántanár, nemzeti múzeumi könyvtárorrt bizza meg. A kiegészítő sorozat első sorban a szépirodalom, hírlapirodalom élő munkásait s a tudományos és gyakorlati élet tollforgató, irodalmilag is működő egyéneit fogja felölelni, akik még vagy egyáltalán nem kerültek a Szinnyei-féle lexikonba, vagy akiknek e vállalatban megjelent életrajza kiegészítésre szorul. E feladat minél tökéletesebb megoldása elsősorban az írók saját közreműködésétől függvén, a M. Tud. Akadémia főtitkári hivatala felkéri nemzetünk minden irodalmi téren is működő tagját, hogy életrajzi adatait és irodalmi működésének jegyzékét közvetlenül a szerkesztő címére (Budapest, VIII., Magyar Nemzeti Múzeum) beküldeni sziveskedjék. Az önéletrajznak ki kell terjeszkednie az író születése pontos idejétől és helyétől kezdve minden fontosabb külső eseményre, közéleti tevékenységének minden főbb mozzanatára és esetleg azokra a belső élményekre is, melyek

¹ Nemz. Múz. kéziratár. Quart. Germ. 815. 45. lev.

² FRAKNÓI: Martinovics és társainak összeesküvése III.

³ BALLAGI I. m. 405.

⁴ SZINNYEI, Magyar írók. I: 983. h. e mű szerzőségét BERZEVICZY Gergelynek is tulajdonítja, azonban GAAL Jenő Berzeviczy életrajza könyvészeti összeállításában (223. l.) mellözi.

Szerk.

irodalmi működésére hatással voltak. Az irodalmi munkásságot illetőleg fel kell sorolni, hogy mely hírlapokba, mely években, minő minőségben (pl. belső munkatárs) s minő tárgyakról (pl. vezércikkek) írtak; a bel- és külföldi tudományos és szakfolyóiratokban közölt főbb cikke címe, az egyes folyóiratok címei alatt, évről-évre sorolandó fel s ugyancsak évről-évre sorolandó fel az önálló kötet vagy füzet alakjában megjelent eredeti és fordított, magyar vagy idegen nyelvű művek címe, a megjelenés helye és éve feltüntetésével (pl. Budapest, 1908). Végül a szerzőnek egyes folyóiratokban vagy lapokban használt álnévei és betűjegyeinek felsorolása. Az Akadémia e felhívását a vállalat új szerkesztője azzal a kéréssel toldja meg, hogy t. olvasóink közül mindazok, akik a *Magyar írókat* már évek óta használják s a használat közben, egy ilyen az adatok millióit felőlelő munkában természetszerűleg elforduló, sajtóhibákra és tévedésekre akadtak, kegyeskedjenek helyesbítéseiket vele közölni. A helyesbítések a pótsorozatba mindenkor a helyesbítést közlőre való hivatkozással fognak felvétetni.

A Budapesti Városi Nyilvános Könyvtár működéséről kiadott jelentést a következőkben ismertetjük: A jelentés évében telt be tizedik éve annak az időszaknak, amelyben a Városi Könyvtár, mint közigazgatási és közgazdasági szakkönyvtár működött. Kezdetei az ötvenes évekbe nyulnak vissza. A főváros különböző hivatalaiban szétszórt könyvanyagból a hetvenes években a Statisztikai Hivatal szakkönyvtára fejlődött ki, majd a kilencvenes években TOLDY László akkori főlevéltárnok kezdeményezésére ezzel párhuzamosan az ú. n. Budapest Székesfőváros Könyvtára. Ez általános jellegű szépirodalmi és ismeretterjesztő könyvtárnak készült, azonban csak rövid ideig működhetett. 1903-ban a két könyvtárt közgyűlési határozattal egyesítették és pedig a Statisztikai Hivatal igazgatójának vezetése alatt és mint statisztikai, közigazgatási és közgazdasági szakkönyvtárt szervezték. 1904-ben a Könyvtár önálló személyzetet kapott és mint hivatali szakkönyvtár meg is kezdte munkáját.

A két könyvtárnak közel 54.000 kötetet kitevő anyagából ki lett selejtezve mindaz, ami szakszerű jellegét zavarhatta volna s az új gyűjtemény körülbelül 40.000 db-bal indult új fejlődése útjára. Anyaga, helyisége, pénzforrásai és személyzete tekintetében egyformán arra volt alapítva, hogy szoros értelemben vett városi hivatali szakkönyvtár legyen és mindent meg is tett, hogy a bizottsági tagokat és a városi tisztviselőket magához vonzza. Azonban a propagandának semmiféle eszközével sem tudta a fővárosi tisztviselők érdeklődését fokozni. Még 1907-ben a használók közt a legnagyobb százalékszámmal azok szerepeltek, akik számára a könyvtár elsősorban létesült: a fővárosi bizottsági tagok, tisztviselők és tanítók; de 1908-tól kezdve ennek a kategóriának arányszámai évről-évre csökkennek. Már 1909-ben az egyetemi hallgatók vezetnek és 1912-ben a fővárosi alkalmazottak részesedése a használatban alig 10%. Annál erősebb igényekkel lépett föl a könyvtárral szemben a főváros egyéb, tudományos olvasmányra vágó közönsége. Sok órája volt a napnak, amikor annyira megtelt a szűk olvasószoba, hogy ablakmélyedésekben és az állványokhoz támaszkodva nem kevesebben olvastak, mint az asztalok mellett ülve. Ezek a lehetetlen állapotok már 1908-ban tárgyalásokat váltottak ki;